

ДО ПИТАННЯ РІВНІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Олександр Сергійович СОКОЛОВ,

*аспірант Київського університету
інтелектуальної власності та права
Національного університету
«Одеська юридична академія»*

Економічна безпека є фундаментальною складовою національної безпеки держави, що визначає її здатність до стабільного розвитку, ефективного функціонування економічної системи та захисту національних інтересів у внутрішньому і зовнішньому середовищах. Економічна безпека національної економіки є невід'ємним атрибутом суверенітету, територіальної цілісності та незалежності будь-якої держави, а побудова ефективної системи безпеки дозволяє забезпечити її сталий соціально-економічний розвиток. Забезпечення економічної безпеки України передбачає реалізацію комплексу заходів на різних рівнях – загальнодержавному, регіональному, галузевому, корпоративному та індивідуальному. Кожен із цих рівнів виконує специфічні функції, взаємодіючи між собою в межах єдиної системи національної економічної безпеки.

На загальнодержавному рівні економічна безпека охоплює стратегічні напрями розвитку національної економіки, формування ефективної системи управління фінансовими, виробничими, енергетичними та інформаційними ресурсами. Головними завданнями держави у цій сфері є забезпечення макроекономічної стабільності, зниження рівня інфляції, підвищення конкурентоспроможності національного виробництва, диверсифікація зовнішньоекономічних зв'язків та протидія економічним загрозам, як внутрішнім, так і зовнішнім. На загальнодержавному рівні формується нормативно-правова база економічної безпеки, розробляються державні програми економічного розвитку, а також здійснюється моніторинг основних індикаторів економічної безпеки, таких як рівень ВВП, державний борг, дефіцит бюджету, стан платіжного балансу тощо.

На регіональному рівні економічна безпека визначається спроможністю регіонів забезпечувати власний сталий розвиток, підтримувати економічну самодостатність і конкурентоспроможність у межах загальнонаціонального простору. Важливими напрямками діяльності на цьому рівні є формування сприятливого інвестиційного клімату, розвиток місцевого підприємництва, підвищення ефективності використання природно-ресурсного потенціалу та вдосконалення міжрегіональної кооперації. Значну роль відіграє регіональна економічна політика, спрямована на зменшення диспропорцій у соціально-

економічному розвитку різних територій, підтримку депресивних регіонів та стимулювання інноваційної активності [1].

Галузевий рівень економічної безпеки зосереджується на стабільності функціонування стратегічно важливих секторів національної економіки - енергетики, транспорту, промисловості, аграрного комплексу, фінансової системи. На цьому рівні здійснюється державне регулювання функціонування ключових галузей, впроваджуються механізми державної підтримки, контролю за монополізацією ринку, забезпечується технологічна модернізація виробництва. Ефективність галузевої безпеки значною мірою залежить від інноваційного потенціалу галузей, рівня науково-технічного розвитку та здатності адаптуватися до умов глобальної конкуренції.

На корпоративному рівні економічна безпека стосується захисту інтересів окремих підприємств, установ та організацій. Йдеться про створення системи управління ризиками, фінансову стабільність, диверсифікацію ринків збуту, захист комерційної таємниці, інформаційну безпеку, кадрову політику та ефективне використання ресурсів. Корпоративна безпека безпосередньо впливає на стійкість економічної системи держави загалом, адже сукупність економічно безпечних підприємств формує основу національної економічної стабільності [2, с. 50].

Індивідуальний рівень економічної безпеки передбачає забезпечення фінансової спроможності громадян, їхньої соціальної захищеності, доступу до базових економічних благ - роботи, освіти, медицини, житла. Високий рівень добробуту населення виступає важливим індикатором стабільності держави, сприяє підвищенню внутрішнього попиту, формуванню довіри до державних інституцій та зміцненню соціальної згуртованості.

Таким чином, з огляду на виокремлені рівні забезпечення економічної безпеки України є комплексним, багаторівневим і стратегічно важливим процесом, що охоплює всі сфери суспільного та державного життя. Вона виступає ключовою передумовою збереження національного суверенітету, політичної стабільності, соціальної єдності та сталого розвитку держави.

Список використаних джерел

1. Андришин В. П. Конкурентоспроможність регіону в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск № 56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-46>.

2. Економічна безпека підприємства: навчальний посібник / [Небава М. І., Міронова Ю.В.] Вінниця: ВНТУ, 2017. 73 с.